

IV bo'lim. Bojxona nazorati

27-bob. Bojxona nazoratining umumiy qoidalari

178-modda. Bojxona nazoratining predmeti

Bojxona nazorati:

bojxona chegarasi orqali olib o'tilayotgan va (yoki) ushbu Kodeksga muvofiq deklaratsiyalanishi lozim bo'lgan tovarlarga va transport vositalariga nisbatan;

taqdim etilishi ushbu Kodeksda nazarda tutilgan bojxona deklaratsiyasiga, tovarlar to'g'risidagi hujjatlarga va ma'lumotlarga nisbatan;

yuridik va jismoniy shaxslarning tovarlarni bojxona chegarasi orqali olib o'tish, bojxona ishi sohasida xizmatlar ko'rsatish bilan bog'liq, shuningdek ayrim bojxona rejimlari doirasida amalga oshiriladigan faoliyatiga nisbatan o'tkaziladi.

179-modda. Bojxona nazorati zonasi

Bojxona hududining bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini ta'minlash maqsadida tashkil qilinadigan, maxsus ajratib va belgilab qo'yilgan qismi bojxona nazorati zonasidir.

Bojxona nazorati zonalari quyidagi turlarda bo'lishi mumkin:

doimiy bojxona nazorati zonasi — bojxona nazoratidan o'tishi lozim bo'lgan tovarlar va transport vositalari ushbu zonada muntazam ravishda turgan hollarda;

muvaqqat bojxona nazorati zonasi — bojxona operatsiyalari bajariladigan joylardan tashqarida tovarlarning va transport vositalarining vaqtincha bojxona nazoratini amalga

oshirish va bojxona rasmiylashtiruvini o'tkazish, shuningdek bojxona organlari tomonidan doimiy bojxona nazorati zonasidan tashqarida aniqlangan tovarlarning va transport vositalarining bojxona ko'zdan kechiruvini va bojxona ko'rigini o'tkazish zarurati bo'lgan taqdirda.

Doimiy bojxona nazorati zonasini tashkil etish to'g'risidagi qaror bojxona organining boshlig'i tomonidan qabul qilinadi. O'zbekiston Respublikasining Davlat chegarasi bo'ylab bojxona nazorati zonalarini tashkil etish to'g'risidagi qaror chegara qo'shinlari bo'linmalari bilan kelishiladi.

Muvaqqat bojxona nazorati zonasini tashkil etish to'g'risidagi qaror:

vakolatli shaxsning doimiy bojxona nazorati zonalaridan tashqarida tovarlarni va transport vositalarini bojxona nazoratidan o'tkazish hamda ularning bojxona rasmiylashtiruvini amalga oshirish to'g'risidagi yozma arizasiga ko'ra — bojxona organining boshlig'i yoki uning o'rnini bosuvchi shaxs tomonidan;

bojxona nazoratidan o'tishi lozim bo'lgan tovarlar va transport vositalari doimiy bojxona nazorati zonalaridan tashqarida aniqlangan hamda ularning bojxona ko'zdan kechiruvini yoki bojxona ko'rigini aniqlangan joyda amalga oshirish zarurati tug'ilgan taqdirda, bojxona organi boshlig'i yoki uning o'rnini bosuvchi shaxs keyinchalik xabardor etilgan holda — bojxona organining vakolatli mansabdor shaxsi tomonidan qabul qilinadi.

Muvaqqat bojxona nazorati zonasining amal qilish muddati va chegaralari tegishli bojxona tartib-taomillarini amalga oshirish zaruratini hisobga olgan holda belgilanadi.

180-modda. Bojxona nazorati zonalarini tashkil etish joylari va doiralari

Bojxona nazorati zonolari bojxona chegarasi bo'ylab, shuningdek quyidagi joylarda tashkil qilinadi:

bojxona rasmiylashtiruvi amalga oshiriladigan joylarda;

bojxona tartib-taomillari va operatsiyalari bajariladigan joylarda;

tovarlar bojxona nazorati ostida saqlanadigan, boshqa transport vositasiga ortiladigan, bojxona ko'zdan kechiruvidan va bojxona ko'rigidan o'tkaziladigan joylarda;

bojxona nazorati ostidagi tovarlarni tashiyotgan transport vositalarining to'xtab turish joylarida.

Bojxona nazorati zonalarining doiralari fizik-geografik va mahalliy sharoitlarni, tashqi iqtisodiy va xo'jalik faoliyatining xususiyati va jadalligini, shuningdek unda belgilangan rejimni saqlab turishga bevosita ta'sir ko'rsatadigan boshqa omillarni hisobga olgan holda belgilanadi. Bojxona nazorati zonolari tegishli belgilar bilan qo'yiladi. Bojxona nazorati zonasining maydoni barcha majburiy bojxona tartib-taomillari to'liq hajmda bajarilishi uchun yetarli bo'lishi kerak.

Doimiy bojxona nazorati zonolari doiralarida bojxona organlari tomonidan jismoniy shaxslarning, tovarlarning va transport vositalarining harakatlanish yo'nalishlari belgilanadi. Zarur bo'lgan hollarda, yo'nalishlar chegara qo'shinlarining bo'linmalari va (yoki) hududida bojxona organlari o'z vazifalarini bajarayotgan tashkilot bilan kelishiladi.

181-modda. Vakolatli shaxsning yoki tashuvchining bojxona nazorati zonalari chegaralarini kesib o'tishdagi va mazkur zonalar doiralarida harakatlanishdagi majburiyatlari

Bojxona nazorati zonasi chegarasini kesib o'tayotganda va uning doiralarida harakatlanayotganda vakolatli shaxs yoki tashuvchi:

bojxona organlari tomonidan belgilangan joylarda to'xtashi va harakatni davom ettirishi;

tovarlarni va transport vositalarini faqat belgilangan yo'nalishlar bo'yicha olib o'tishi;

bojxona organi mansabdor shaxslarining talablariga ko'ra tovarlarni va transport vositalarini, shuningdek bojxona nazorati uchun zarur hujjatlar va ma'lumotlarni taqdim etishi shart.

Bojxona nazorati zonasi chegarasini kesib o'tayotganda va uning doirasida harakatlanayotganda vakolatli shaxsning yoki tashuvchining zimmasida qonun hujjatlariga muvofiq boshqa majburiyatlar ham bo'lishi mumkin.

182-modda. Bojxona nazorati zonasidagi bojxona organlari mansabdor shaxslarining huquq va majburiyatlari

Bojxona organlarining mansabdor shaxslari vakolatli shaxsdan yoki tashuvchidan tovarlarni va transport vositalarini bojxona chegarasidan va bojxona nazorati zonasi doirasidan bojxona nazorati zonasi rejimiga muvofiq olib o'tishni talab qilish huquqiga ega. Bojxona organi mansabdor shaxslarining vakolatlari doirasidagi farmoyishlari tovarlarni va transport vositalarini bojxona nazorati zonasining chegarasi orqali va uning doirasida olib o'tayotgan barcha shaxslar uchun majburiydir.

Bojxona nazorati zonasi rejimiga rioya etilishini nazorat qilish bojxona organining mansabdor shaxsi tomonidan amalga oshiriladi.

183-modda. Bojxona nazorati ostida turgan tovarlar va (yoki) transport vositalari

Bojxona hududiga olib kirilayotgan tovarlar va (yoki) transport vositalari bojxona chegarasini kesib o'tgan paytdan e'tiboran quyidagi paytgacha qadar bojxona nazorati ostida turadi:

tovarlar va (yoki) transport vositalari erkin muomalaga chiqarish (import), reimport, yo'q qilish, davlat foydasiga voz kechish bojxona rejimlariga muvofiq chiqarib yuborilgunigacha qadar, shuningdek ular davlat daromadiga o'tkazilguncha qadar;

tovarlar yoki ularni qayta ishlash mahsulotlari, shuningdek transport vositalari amalda olib chiqilguncha qadar.

Ushbu Kodeks 22-moddasi ikkinchi qismining “b” — “e” bandlarida ko'rsatilgan shartli chiqarib yuborilgan tovarlar shunday chiqarib yuborishning shartlari bo'yicha majburiyatlar bajarilguncha qadar bojxona nazorati ostida turadi.

Olib chiqilayotgan tovarlar va (yoki) transport vositalari bojxona deklaratsiyasi yoki ularni bojxona hududidan olib chiqish boshqa qanday hujjatga muvofiq amalga oshirilayotgan bo'lsa, o'sha hujjat taqdim etilgan paytdan e'tiboran haqiqatda bojxona chegarasini kesib o'tguncha qadar bojxona nazorati ostida turadi.

Ushbu moddaning uchinchi qismi qoidalaridan qat'i nazar, bojxona organlari shaxslarning tovarlarni yoki ularni qayta ishlash mahsulotlarini va (yoki) transport vositalarini bojxona hududiga qaytarib olib kirish borasidagi majburiyatlari ushbu Kodeksda belgilangan tartibda bojxona rejimlari shartlariga muvofiq bajarilishi ustidan nazoratni amalga oshiradi.

184-modda. Bojxona nazorati uchun zarur boʻladigan hujjatlar va maʼlumotlarni taqdim etish

Bojxona organi bojxona nazoratini oʻtkazish uchun:

nazorat qilinishi bojxona organlari zimmasiga yuklatilgan faoliyatni amalga oshiruvchi vakolatli shaxslardan va boshqa shaxslardan bojxona nazoratini oʻtkazish uchun zarur hujjatlar va maʼlumotlarni;

tadbirkorlik faoliyati subyektlarini davlat roʻyxatidan oʻtkazishni amalga oshiruvchi organlardan va boshqa organlardan bojxona nazoratini oʻtkazish uchun zarur hujjatlar va maʼlumotlarni talab qilib olish huquqiga ega.

Hujjatlar va maʼlumotlarni taqdim etish toʻgʻrisida soʻrov yoʻllangan, ushbu moddaning [birinchi qismida](#) koʻrsatib oʻtilgan shaxslar va organlar ushbu hujjatlar va maʼlumotlarni bojxona organiga mumkin qadar qisqa muddatlarda yuborishi shart.

Bojxona deklaratsiyasi hamda bojxona nazoratini oʻtkazish uchun zarur boʻlgan boshqa hujjatlar tovarlar bojxona nazorati ostida turgan tovar maqomini yoʻqotgan yildan keyingi yildan eʼtiboran uch yil davomida saqlanadi.

185-modda. Bojxona organlari mansabdor shaxslarining bojxona nazorati ostida turgan tovarlar saqlanadigan joylarga kirishini taʼminlash

Binolarida va hududlarida bojxona nazoratidan oʻtishi lozim boʻlgan tovarlar va (yoki) transport vositalari, bojxona nazorati uchun zarur hujjatlar turgan yoki turishi ehtimoli boʻlgan yoxud nazorat qilinishi bojxona organlari zimmasiga yuklatilgan faoliyatni amalga oshirayotgan yuridik va jismoniy

shaxslar shu binolarga va hududlarga bojxona organlarining mansabdor shaxslariga ular xizmat guvohnomasini ko'rsatgan taqdirda kirish imkonini beradi. Agar O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlarida yoki xalqaro shartnomalarida davlat organlari mansabdor shaxslarining alohida obyektlarga kirishi uchun boshqacha tartib belgilangan bo'lsa, bojxona organlarining mansabdor shaxslari bu obyektlarga O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlarida yoki xalqaro shartnomalarida belgilangan tartibda kirishga haqli.

186-modda. Bojxona nazorati uchun zarur yuk operatsiyalarini va boshqa operatsiyalarni amalga oshirish

Bojxona organining talabiga ko'ra vakolatli shaxs tovarlar va (yoki) transport vositalari bilan yuk operatsiyalarini amalga oshirishi, shuningdek bojxona nazoratidan o'tishi kerak bo'lgan tovarlarning o'rov-idishini ochishi, ularni tarozida tortishi yoki boshqacha tarzda ularning miqdorini aniqlashi shart.

Tovarlar va (yoki) transport vositalari bilan amalga oshiriladigan yuk operatsiyalari hamda boshqa operatsiyalar bojxona organi uchun biror-bir qo'shimcha xarajatlar keltirib chiqarmasligi kerak.

187-modda. Bojxona rasmiylashtiruvda bojxona deklaratsiyasini, boshqa hujjatlarni, tovarlarni va (yoki) transport vositalarini tekshirish

Bojxona rasmiylashtiruvda bojxona organi bojxona deklaratsiyasini hamda bojxona rasmiylashtiruvi uchun taqdim etilgan boshqa hujjatlarni, tovarni va (yoki) transport vositasini taqdim etilgan hujjatlarda ko'rsatilgan ma'lumotlarning to'g'riligini hamda ushbu hujjatlarning, tovarning va (yoki) transport vositasining bojxona to'g'risidagi qonun hujjatlarida

belgilangan talablarga muvofiqligini aniqlash maqsadida tekshiradi.

Tovar va (yoki) transport vositasi chiqarib yuborilguniga qadar bojxona organi tovar va (yoki) transport vositasi nomining, ular ishlab chiqarilgan mamlakatning, tovar va (yoki) transport vositasi miqdori va qiymatining bojxona deklaratsiyasida ko'rsatilgan ma'lumotlarga hamda bojxona rasmiylashtiruvi uchun taqdim etilgan, bojxona maqsadlari uchun foydalanilayotgan boshqa hujjatlarga muvofiqligini aniqlash uchun zarur bojxona tartib-taomillarini bajaradi.